

Lietuvos meno kūrėjų asociacija

GRAŽIAUSIAS „LIEPAIČIŲ“ SODAS

2012-08-01

ŽURNALAS: Muzikos Barai

TEMA: Chorinė kultūra

AUTORIUS: Edita Jaraminienė

DATA: 2012-08

GRAŽIAUSIAS „LIEPAIČIŲ“ SODAS

Edita Jaraminienė

Šiandien Vilniaus chorinio dainavimo mokykla „Liepaitės“ yra tvirtai įleidusi šaknis į Lietuvos kultūros gyvenimą. „Liepaitės“ dainuoja garsiausiose salėse, jų koncertinių kelionių maršrutai plačiai pasklidę po Europą, mergaičių balsai paklūsta žymiausių Lietuvos dirigentų mostams. Chorų repertuaras – nuo liaudies dainų iki stambios formos kūrinių su orkestrais.

1992 m. įkurtos Vilniaus chorinio dainavimo mokyklos „Liepaitės“ ištakos – Liucijos Palinauskaitės ir Petro Vailionio 1964 m. suburta ir per tris dešimtmečius tapusi plačiai žinoma Respublikinių profsajungų kultūros rūmų mergaičių choro studija „Liepaitės“. Ilgamečio studijos vadovo, vėliau mokyklos direktoriaus Petro Vailionio (dirbo iki 2009 m.) pastangomis sukurta mokyklos struktūra, suburtas kolektyvas. Džiugu, kad mokykloje dirba pirmosios „Liepaičių“ dainininkės, dabar – žinomos chorvedės ir pedagogės Henrika Šečkuvienė, Audronė Steponavičiūtė-Zupkauskienė, Nina Timofejeva, jaunesnės kartos atstovė mokytoja Ieva Miškinienė.

Nuo 1997 metų, kai buvo pradėti išduoti mokyklos baigimo pažymėjimai, juos gavo beveik 400 moksleivių. Iš jų apie 20 pasirinko muziko profesionalo kelią.

„Liepaitėse“ mokosi per 400 moksleivių. Mokykloje vykdomos pradinio (1-3 kl.), pagrindinio (4-7 kl.), ilgalaikio kryptingo (8-11kl.) ir profesinės linkmės (9-12 kl.) muzikinio ugdymo modulio programos. Mokykloje veikia Choro ir nedidelis Džiazinio dainavimo skyriai, yra ankstyvojo muzikinio ugdymo grupė.

Mokyklos pastatas senas, ankštas, be koncertinės salės, klasės nedidelės. Tačiau svarbiausia mokykloje – profesionalūs mokytojai, pagrindas, lemiantis ugdymo kokybę, tradicijų kūrimą ir puoselėjimą, kūrybingos bendruomenės formavimą. Šiuo metu mokykloje dirba 44 aukštos kvalifikacijos mokytojai ir koncertmeisteriai.

Mokyklos chorinė struktūra išskirtinė – moksleivė nuo pat pradžių turi galimybę būti scenoje, siekti bendro kūrybinio rezultato su draugėmis ir choro vadove. Šis ugdymo procesas paremtas mokinių ir mokytojų kūrybiniu bendradarbiavimu. Dar vienas unikalus mokyklos bruožas (lyginant su kitomis muzikos mokyklomis) – čia mokosi beveik vien mergaitės. Beveik, nes vienu metu bandyta į mokyklą priimti ir berniukų. Šiandien jų dar mokosi 18, tiesa, tik Džiazinio dainavimo skyriuje. Ši idėja taip ir nepriėjo, nes mėgstantys dainuoti berniukai Vilniuje turi galimybę pasirinkti puikią „vyrišką“ „Ažuoliuko“ muzikos mokyklą.

Suprantama, kad tokioje mokykloje choras visoms moksleivėms yra pagrindinis dalykas. Anot buvusios ilgametės „Liepaičių“ mokytojos, direktoriaus pavaduotojos ugdymo reikalams doc. Linos Jukonienės, „Choro skyrius – tai mokyklos stuburas, apie kurį sukasi visa mokyklos veikla“. Per mokslo metus chorai surengia apie 70–90 koncertų. Chorai – nuolatiniai dainų švenčių dalyviai. Šiais mokslo metais, ruošiantis Moksleivių dainų šventei, turėjome progą pasitikrinti darbo kokybę. Keturiems mokyklos chorams 2011 m. suteiktos meninio kolektyvo kategorijos: trečios klasės – trečia, jaunučių chorui – antra, jaunių ir merginų chorams – pirma.

CHORO SKYRIUS

Šis skyrius turi arti pusketvirto šimto mokinių, kurios pagal amžių suskirstytos į šešis chorus: 1, 2, 3 klasių (vadovės J. Dirgėlaitė, D. Mickevičiūtė ir N. Timofejeva,), jaunučių (vadovė E. Jaraminienė), jaunių (vadovė A. Steponavičiūtė-Zupkauskienė) ir merginų (vadovė J. Vaitkevičienė). Per septynerius metus moksleivės gauna pagrindinį muzikinį ugdymą, o sėkmingai jį baigusios pereina į meninį kolektyvą – merginų chorą.

Chorų vadovėms organizaciniame darbe talkina tėvų komitetas. Be altruistinės tėvų pagalbos ir supratimo sunku būtų suorganizuoti didžiuosius renginius, išvykas. Choro skyrius rengia du jau tradiciniais tapusius festivalius. Tai 2002 metais draugystės ir kultūrinių mainų pagrindu gimęs Tarptautinis vaikų ir jaunimo chorų festivalis „Liepaičių draugai Vilniuje“, į kurį sukviečiami senieji ir naujieji „Liepaičių“ bičiuliai iš Vokietijos, Vengrijos, Čekijos, Suomijos, Estijos, Rusijos, Baltarusijos, Ukrainos ir Lietuvos, taip pat kasmetinis, šį pavasarį jau 18-tas, Vilniaus miesto jaunučių chorų festivalis „Vilniaus vieversėliai“, suburiantis apie 500 viso miesto muzikos ir meno mokyklų mažųjų dainininkų. Įsimintini kasmetiniai chorų koncertai Nacionalinėje filharmonijoje, ypač spalvingas buvo šių metų teatralizuotas „Draugystės traukinys“, skirtas Europos dienai, treji metai Kongresų rūmuose skamba „Kalėdinės giesmės“. Chorai daug koncertuoja įvairiose Lietuvos ir Vilniaus koncertų salėse, bažnyčiose, švietimo įstaigose.

Puoselėjami ir puikūs tradiciniai mokyklos renginiai. Jaudinantis 1 klasės ir merginų chorų koncertas „Gražiausias sodas“ su mokyklos baigimo pažymėjimų įteikimu, su baigiančių ir jau baigusių merginų dainomis, liepų vainikais ir atsisveikinimo ašaromis. Jau trečius metus organizuojamas kūrybinis projektas „Liepaičių vasara“, suburiantis įvairaus amžiaus liepaites bendrai veiklai, o per „liepadienį“ svečiuojasi mokyklos absolventės. Mokytojai nuolat ieško naujų formų, įgyvendina originalius sumanymus, kurie skatina mokinių saviraišką, plečia jų akiratį. Jau trejus metus pradinių klasių mokytojos J. Dirgėlaitės iniciatyva vyksta poezijos ir muzikos koncertai „Poezijos pavasario“ renginiuose, juose skamba dainos, parašytos pagal poetų V. Palčinskaitės

(2010 m.), L. Gutausko (2011 m.), R. Skučaitės (2012 m.) eiles. Jaunieji chorai išleido kompaktinę plokštelę „Linksmas pasaulis“, dainų žodžius parašė V. Palčinskaitė. Pradinių klasių chorų mokytojai organizuoja koncertą Motinos dienai Šv. Kotrynos bažnyčioje „Visos dainos mamai“, A. Steponavičiūtė-Zupkauskienė - kalėdinių giesmių“ vakarą Šv. Jonų bažnyčioje.

Išskirtinė veiklos sritis - chorų dalyvavimas nacionaliniuose ir tarptautiniuose konkursuose. Čia neabejotinas lyderis, mokyklos (ir ne tik) pasididžiavimas - merginų choras, vadovaujamas J. Vaitkevičienės. Jis yra pelnęs *Grand Prix* tarptautiniame vaikų ir jaunimo chorų festivalyje „Dainų versmė“ (Lietuva, 1998 ir 2003 m.), Lietuvos jaunimo ir vaikų konkurse „Mes - Lietuvos vaikai (2004 ir 2008 m.)“, aukso taurę ir geriausios dirigentės prizą tarptautiniame chorų festivalyje „Praha Cantat“ (Čekija, 2004 m.), laureato vardą tarptautiniuose festivaliuose „Carskoselskaja osen“, „Nuspalvink pasaulį garsais“ (Rusija, 2004 ir 2006 m.), prizines vietas tarptautiniuose renginiuose - Johanneso Brahmsio konkurse (Vokietija, 2003 m.), 26-ame jaunimo chorų festivalyje Celėje (Celje; Slovėnija, 2005 m.), S. Šimkaus chorų konkurse (Lietuva, 2007 m.), festivaliuose Kantonigrose (Cantonigros), Tolosoje (Ispanija, 2010 m.), aukso diplomą festivalyje „Musica religiosa“ (Lietuva, 2012). Už aktyvią koncertinę veiklą 2004 m. Lietuvos liaudies kultūros centras merginų chorą apdovanojo „Aukso paukšte“. Nudžiugino 2009 m. Lietuvos televizijos chorų konkurso „Lietuvos balsai“ nugalėtojo vardas. Merginų choro veikla spalvinga, plati ir intensyvi. Choras yra atlikęs stambios formos kūrinių diriguojant J. Domarkui, S. Sondeckiui, G. Rinkevičiui, R. Šervenikui, M. Pitrenui, M. Staškui, T. Kaljuste (Švedija), dalyvavęs įvairiuose miestų ir šalių reprezentuojančiuose renginiuose.

Gražia ir kūrybinga veikla pasižymi jaunių choras (6-7 klasių), kuriam nuo 2010 m. vadovauja A. Steponavičiūtė-Zupkauskienė. Choras - nuolatinis dainų švenčių, tarptautinių konkursų dalyvis, pelnęs nemažai apdovanojimų: 1997 m. Dainų šventės konkurse, 1998 m. Tarptautiniame vaikų ir jaunimo chorų festivalyje „Dainų versmė“, II tarptautiniame chorinės muzikos festivalyje „Klasika vaikams“, 2000 m. Tarptautiniame festivalyje Kijeve. 2008 m. XXXVI tarptautiniame dainų festivalyje-konkurse „Svátky Písni Olomouce“ (Čekija) laimėtas aukso medalis, 2010 m. - pirmoji premija IX Europos G. Zelioli jaunimo chorų festivalyje-konkurse Leke (Lecco; Italija), dalyvavo tarptautiniame chorų festivalyje „Cantemus“ (Lietuva), koncertavo Vokietijoje, Estijoje, Italijoje. Choras gražiai draugauja su moterų choru „Liepos“, kuriam taip pat vadovauja A. Steponavičiūtė-Zupkauskienė. Šie chorai surengė koncertą „Alsuojantys laisve“, skirtą Sausio 13-ajai, su Vilniaus miesto šv. Kristoforo kameriniu orkestru atliko F. J. Haydno „Missa st. Leopoldi“, D. B. Pergolesi „Stabat Mater“ ir „Laudate Pueri“. Jaunių choras, diriguojamas maestro G. Rinkevičiaus, yra atlikęs B. Britteno „Karo reguiem“, A. Honeggerio „Žana D'Ark ant laužo“, dalyvavo P. Čaikovskio baleto „Spragtukas“, G. Puccini operos „Bohema“ pastatymuose.

Aktyviai ir kūrybingai į mokyklos veiklą įsilieja ir jaunučių choras. Muzikos, dainavimo pagrindus bei meilę dainai puoselėja pradinių klasių mokytojos N. Timofejeva (ilgus metus „Liepaitėse“ vadovavusi jaunių chorui), J. Dirgėlaitė, D. Mickevičiūtė, S. Balčiūnaitė, E. Martinkevičienė. Jaunučių choras (4-5 klasių) mokyklos laimėjimų kraitelį praturtino dviem aukso diplomais: 2009 metais Tarptautinio sakralinės muzikos konkurso „Cantate Domino“ (vadovė A. Steponavičiūtė-Zupkauskienė) ir 2012 metais I tarptautinio chorinės muzikos festivalio-konkurso Eišiškėse (vadovė E.

Jaraminienė).

Ypatingas dėmesys mokykloje skiriamas profesinės linkmės muzikinio ugdymo modulio programoms. Nuo 9 klasės pačios gabiausios moksleivės gali pasirinkti solinio dainavimo, choro dirigavimo ir muzikologijos specializacijas. Baigusios „Liepaičių“ mokyklą jos gali rinktis aukštųjų mokyklų programas, kurioms reikalingas muzikinis išsilavinimas. Tokių moksleivių „Liepaitėse“ kasmet mokosi apie penkiolika. Gražių laimėjimų pasiekė dirigavimo specializacijos mokinės: šiais metais D. Krapavickaitė nugalėjo J. Aleksos jaunųjų dirigentų konkurse, o K. Brunzaitės 70-osioms gimimo metinėms skirtame dirigentų konkurse G. Venckutė laimėjo I, D. Krapavickaitė – II, I. Baršauskaitė – III vietas. Muzikologijos specializacijos 12 klasės mokinė M. Rybakaitė XX tarptautiniame S. Moniuškos gabių vaikų ir jaunimo festivalyje tapo laureate, dirigavimo specializacijos moksleivė D. Krapavickaitė pelnė diplomą V jaunųjų atlikėjų ir dailininkų festivalyje-konkurse „Skambinu, įsivaizduoju, piešiu“. Kasmet savo laimėjimais džiugina solinio dainavimo specializacijos moksleivės. 2012 metai buvo sėkmingi 9 klasės mokinėi V. Gineitytei: ji atliko solo partiją A. L. Webberio „Reguiem“ su LVSO, laimėjo prizines vietas Vaikų ir jaunimo dainavimo konkurse „Rudens spalvos“ (I vieta B kategorijoje) ir solinio dainavimo festivalyje-konkurse „Dainos sparnais aplink pasaulį“ (II vieta C kategorijoje).

DŽIAZINIO DAINAVIMO SKYRIUS

Džiazinio dainavimo skyrius mokykloje įkurtas prieš dešimtmetį, jame mokosi apie 50 mokinių. Jie ugdomi 1-3 klasių ir 4-7 klasių lengvosios muzikos ansambliuose. Repertuarą sudaro lengvoji vokalinė muzika, džiaz standartai. Šio skyriaus mokytojai, jauni talentingi atlikėjai I. Jurgelevičiūtė ir V. Neugasimovas, formuoja ansamblių repertuarą, rūpinasi koncertine veikla. Laukiami mokytojų organizuojami koncertai „Pavasaris su džiazu“, „Kalėdų vakarą“, savo dainas moksleiviai dovanoja koncertuodami Lietuvos bendraamžiams. Šio skyriaus moksleivė E. Mazūraitė 2011 m. laimėjo II vietą Tarptautiniame vaikų ir jaunimo džiaz festivalyje „Jazz fontanas“ Panevėžyje.

INSTRUMENTO MOKYMAS

Jau studamas į mokyklą vaikas pasirenka instrumentą: fortepijoną, fleitą, smuiką, gitarą, akordeoną. Nuo trečios klasės gabiems mokiniams sudaryta galimybė mokytis pagal sustiprintą programą. Diferencijuotas instrumento dalyko mokymas leidžia gabiausiems mokiniams puikiai įvaldyti instrumentą, dalyvauti miesto, šalies bei tarptautiniuose konkursuose ir pasiekti puikių rezultatų bei laimėjimų: E. Rizgelytė ir G. Labanauskaitė tapo VI tarptautinio jaunųjų kamerinės muzikos festivalio-konkurso „Sąskambiai“ laureatėmis, E. Rizgelytė ir E. Štaraitė nugalėjo IV respublikiniame jaunųjų pianistų šiuolaikinės fortepijoninės muzikos konkurse, V. Katiliūtė ir A. Stankevičiūtė – V kamerinių ansamblių festivalyje „Klasika ir džiazas“. Pelnyta nemažai kitų Lietuvos ir užsienio konkursų apdovanojimų.

Instrumentų mokytojai organizuoja koncertus S. Vainiūno, M. K. Čiurlionio namuose, Vilniaus karininkų ramovėje, miesto bibliotekose, vaikų bei senelių globos namuose, mokyklose. Mokinių kūriniai papildė koncertines chorų programas.

Labai populiarius mokykloje ansamblinis muzikavimas. Veikia trys instrumentiniai ansambliai: smuikininkų (vadovė E. Vadoklienė), išilginių fleitų (vadovai J. Staškienė ir V. Žičkus) ir skersinių fleitų (vadovė L. Liaudanskaitė). Surengtas jau trečias Vilniaus apskrities vaikų ir jaunimo kamerinio muzikavimo Dainiaus Trinkūno festivalis, kuriame dalyvavo per šimtą muzikos ir meno mokyklų atstovų.

Džiugina vyr. mokytojos D. Petručionytės sumanytas koncertas „Šeimos rate“, kuriame drauge mielai muzikuoja mokiniai, jų tėveliai ir mokytojai. Išsiskiria mokytojos metodininkės J. Klovaitės rengiamas koncertas „Muzikos pavilioti“, kuriame pasirodo konkursų, festivalių laimėtojai ir diplomantai. Įsimintini muzikos ir poezijos vakarai Vilniaus vaikų ir jaunimo pensione, skirti Lietuvos valstybės atkūrimo diena paminėti, organizuojami direktorės pavaduotojos ugdymo reikalams M. Bereščanskajos, kurių metu mokiniai mokosi suprasti silpnesnį, likimo nuskriaustą bendraamžį. Ypatingo žavesio ir jaukumo turi šeštadieniniai mokyklos koncertai, kuriuos veda mokytojas V. Neugasimovas. Jame vaikai ne tik groja, dainuoja, bet ir bendrauja.

BALSO LAVINIMAS

Balsas chorinio dainavimo mokykloje – pagrindinis instrumentas. Dainavimo paslapčių mergaites moko dainininkė G. Skerytė, mokytojos J. Vizbaraitė, I. Miškinienė, V. Taurinskaitė- Rukšienė. Moksleivės buriamos į įvairius ansamblius, rengiami soliniai pasirodymai. Populiarius kasmetinis Gintarės Skerytės inicijuotas lietuvių liaudies dainų koncertas „Aš paukštelis skrajūnėlis“. Mokykla turi gražų tęstinį projektą – solinių dainų festivalį, pavadintą buvusios dainavimo mokytojos Birutės Almonaitytės vardu. Pačios gambiausios moksleivės nuo 9 klasės nukreipiamos į profesinės linkmės modulio solinio dainavimo specializaciją. Pasirinkusios šią specializaciją, moksleivės dalyvauja konkursuose, festivaliuose, nemažai jų stoja į LMTA solinio dainavimo specialybę.

Nuo „Liepaičių“ choro įkūrimo prabėgo beveik penkiasdešimt metų. Sukurta ir nuolat tobulinama vaikų muzikinio ugdymo sistema, suburtas entuziastingas pedagogų kolektyvas. Džiugu, kad liepaitišką dvasią ir šiandien puoselėja mokytojai, su mergaitėmis pradėję dirbti dar Profsąjungų rūmuose: chorvedės H. Šečkuvienė, A. Steponavičiūtė-Zupkauskienė, N. Timofejeva, J. Vaitkevičienė, instrumentininkės M. Bereščanskaja, L. Liaudanskaitė, E. Vadoklienė. Kūrybingai į darbą įsitraukė ir jaunoji mokytojų karta, ji kuria jau ateities „Liepaites“.

Šiandien išaugintas „liepaites“ skaičiuojame jau šimtais. O visų pradžia buvo čia – gražiausiame „Liepaičių“ sode, kurį palikdamos mergaitės rašo laiškus. Ir tenepyksta, kad vieną pacituosiu: „Mielos Liepaitės, su jumis praleidau beveik visą savo gyvenimą, nuo pat mažumės. Jūs visuomet liksit mano gyvenimo dalis. Čia išmokau gražiausių dainų, supratau, kad su muzika pasaulis daug geresnis, sutikau daugybę nuostabių žmonių ir mokytojų, be kurių dabar savo gyvenimo neįsivaizduočiau. Prižadu visuomet didžiulis sakydama, kad aš – liepaitė, sakau liepaitė, nes visuomet ja liksiu. Tikiuosi, kad visuomet būsiu laukiama, o jūs žydėsit ir džiuginsit savo balsais visą pasaulį. Sakau sudie, bet aš dar grįšiu!“

